

Nieuwsbrief 8:

Gebruik van antimicrobiële middelen via de cascade

Diergeneesmiddelenverordening EU 2019/6

23 juni 2026

In de Diergeneesmiddelenverordening ([Verordening \(EU\) 2019/6](#)) staat artikel 107 lid 6 over de cascade. Als er voor een dier geen geschikt diergeneesmiddel is mag de dierenarts een ander middel kiezen. Dit noemen we cascade. Het artikel staat het gebruik van antimicrobiële middelen niet toe, of verbindt er voorwaarden aan.

Eén van de doelen is om de antimicrobiële resistentie (AMR) te voorkomen met duidelijke maatregelen. Wanneer u deze middelen anders gebruikt dan in de bijsluiter staat beschreven, brengt dit risico's met zich mee. Het gaat om risico's voor de volksgezondheid, diergezondheid, voedselveiligheid en het milieu. Bij toegelaten diergeneesmiddelen is dit onderdeel van een risicobatenanalyse. Bij cascade is dit onderzoek er niet.

Om deze risico's kleiner te maken heeft de Europese Unie afspraken gemaakt. Deze staan in Verordening (EU) 2024/1973. Dit geharmoniseerde kader bestaat uit:

- een lijst van antimicrobiële stoffen waarvoor het cascadegebruik wordt beperkt of alleen onder voorwaarden is toegestaan;
- specifieke voorwaarden per stof of stofgroep, om terughoudend en gericht gebruik te waarborgen.

De verordening sluit aan bij het EU-beleid om bepaalde antimicrobiële middelen te reserveren voor de mens. Of deze alleen in streng noodzakelijke gevallen in de diergeneeskunde toe te laten.

Voor wie gelden de regels?

Alleen een dierenarts mag gebruik maken van cascade.

Hoe werkt de cascade?

De voorwaarden voor het toepassen van de cascade staan in artikel 112 en 113 van Verordening (EU) 2019/6. In nieuwsbrieven 3a en 3b staan deze uitgelegd.

Deze voorwaarden blijven gelden. De voorwaarden uit Verordening (EU) 2024/1973 komen daar bovenop. Zij gelden alleen wanneer gebruik via de cascade mag op grond van Verordening (EU) 2019/6.

Om welke diersoorten gaat het?

De regels gelden voor alle voedselproducerende en niet-voedselproducerende dieren (gezelschapsdieren).

Voor paardachtigen en aquacultuurdieren gelden deels afzonderlijke kaders. Met eigen lijsten van essentiële stoffen. Dit komt door het specifieke karakter van de diergeneeskundige zorg binnen deze sectoren.

Om welke antimicrobiële stoffen gaat het?

De verordening heeft een lijst van stoffen waarvoor aanvullende voorwaarden gelden bij cascadegebruik. Het gaat bijvoorbeeld om:

- aminopenicillinen in combinatie met bèta-lactamaseremmers;
- cefalosporinen van de derde en vierde generatie;
- polymyxinen;
- amfenicolen;
- chinolonen (waaronder fluorchinolonen);
- rifamycinen (met uitzondering van rifaximine) en rifaximine;
- stoffen die uitsluitend worden gebruikt tegen tuberculose of andere mycobacteriële infecties;
- riminofenazinen, pseudomonzuren, remdesivir, echinocandinen en amfotericine B.

Daarnaast geldt een belangrijke beperking. Antimicrobiële stoffen die op de EU-lijst staan van middelen die alleen voor humaan gebruik zijn gereserveerd (Verordening (EU) 2022/1255), mag u nooit bij dieren gebruiken. Ook niet via de cascade. Dit is apart geregeld. Daarom wordt het in Verordening 2024/1973 niet opnieuw genoemd. U moet dus beide verordeningen volgen.

Om welke voorwaarden gaat het?

De voorwaarden verschillen per stof en per situatie. Afhankelijk daarvan geldt het volgende:

- een verplichte voorafgaande bacteriologische identificatie en gevoeligheidsbepaling (antibiogram);
- toepassing alleen als er geen geschikt alternatief beschikbaar is;
- beperking tot de behandeling van een individueel dier (geen groepsbehandeling, waar dit is uitgesloten);
- een verbod op toepassing bij bepaalde diersoorten of productiesystemen (bijvoorbeeld pluimvee);
- beperkingen in de toedieningsroute (bijvoorbeeld uitsluitend via injectie);
- gebruik als "laatste keus", onder strikte veterinaire verantwoording.

De exacte voorwaarden verschillen per stof en staan juridisch bindend in de verordening.

Meer informatie

- Zie voor meer informatie [Verordening \(EU\) 2019/6](#) artikelen 107, 112 en 113.
- Lees ook de [andere nieuwsbrieven over Diergeneesmiddelen](#) op de website van RVO.